

Hrvatska
komora
ovlaštenih
inženjera
geodezije

Ulica grada
Vukovara 271/II
10000 Zagreb
Hrvatska

T + 385 1 5508-402
F + 385 1 5508-408
E hkoig@hkoig.hr
www.hkoig.hr

MB 2532026
OIB 10252280242
ZABA 2360000-1102092351

Obavijest: **Primjena Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom**

Poštovani,

Zakon o fiskalizaciji u prometu gotovinom objavljen je u Narodnim novinama br. 133/03 (u daljnjem tekstu Zakon), a počinje se primjenjivati 01. siječnja 2013. godine. U nastavku Vas obavještavamo o pojedinostima koje se tiču provedbe postupka fiskalizacije i drugih obveza koje nameće primjena navedenog Zakona.

1. Pojam fiskalizacije

Fiskalizacija podrazumijeva skup mjera koje moraju provoditi obveznici fiskalizacije kako bi se osigurao efikasan nadzor evidentiranja ostvarenog prometa u gotovini.

Mjere koje moraju provoditi obveznici fiskalizacije obuhvaćaju:

- a) mjere kojima se moraju prilagoditi svi obveznici fiskalizacije, bez obzira na način naplate svojih isporuka dobara i usluga,
- b) mjere koje će provoditi samo obveznici fiskalizacije koji naplaćuju isporuke svojih dobara i usluga sredstvima koja se smatraju gotovinom

Pri tom se gotovinom smatra sav promet koji se naplaćuje:

- novčanicama,
- svim vrstama kartica (debitnim i kreditnim),
- čekovima,
- ostalim sličnim načinima plaćanja koji isključuju doznake na transakcijske račune.

2. Obveznici fiskalizacije

Obveznici fiskalizacije su:

1. Fizičke osobe obveznici poreza na dohodak po osnovi samostalne djelatnosti iz članka 18. Zakona o porezu na dohodak, a koje obavljaju djelatnosti:

- obrta,
- slobodnih zanimanja (odvjetnika, javnih bilježnika, revizora, inženjera, i sl.)
- samostalne djelatnosti znanstvenika, književnika, izumitelja i sl.,
- samostalne predavačke djelatnosti, odgojne i druge sl. djelatnosti,
- samostalne djelatnosti novinaru, umjetnika i sportaša.

2. Pravne i fizičke osobe – obveznici poreza na dobit prema članku 2. Zakona o porezu na dobit

Obveznici pod 1. i 2. su obveznici fiskalizacije za sve djelatnosti za koje prema odredbama posebnih propisa (npr. Zakon o PDV-u) postoji obveza izdavanja računa (R-1 ili R-2).

To znači da su neke mjere fiskalizacije propisane i za one poslovne subjekte – obveznike fiskalizacije koji nikad neće naplatiti svoje isporuke roba i/ili usluga u gotovini, dok se pretežni

dio obveza odnosi na poslovne subjekte – obveznike postupka fiskalizacije računa koji svoje isporuke roba i/ili usluga naplaćuju i u gotovini.

Geodetska djelatnost može se obavljati putem društva d.o.o. ili kao samostalna djelatnost – fizička osoba, koja može voditi knjige prema zakonu poreza na dohodak ili poreza na dobit. Ako ste organizirani kao samostalna djelatnost obveznik ste fiskalizacije od 01.04.2013. a ako ste organizirani kao d.o.o. obveznik ste fiskalizacije od 01.07.2013. godine.

Za svoje usluge obavezno izdajete račun (R1 ili R2), koje možete naplatiti:

- -gotovinom (novčanicama, sve vrste kartica, čekovima i ostalim sličnim načinima plaćanja koji isključuju doznake na transakcijske račune.)
- naplatom na žiro račun-transakcijski račun

Ako naplaćujete **gotovinom** morate provesti postupak **fiskalizacije**.

3. Postupak fiskalizacije provode obveznici fiskalizacije koji isporuke svojih dobara i/ili usluga naplaćuju u gotovini. Da bi obveznici postupka fiskalizacije mogli pravodobno započeti s provedbom postupka fiskalizacije (uvjetno nazvan postupak "autorizacije") gotovinskog računa, moraju pravodobno provesti **potrebne pripremne radnje**:

- nabaviti ili prilagoditi naplatni uređaj (elektroničku kasu) sa softverom koji podržava provođenje postupka fiskalizacije izdavanja računa. Poslovni subjekt – obveznik postupka fiskalizacije može imati jednu ili više kasa – naplatnih uređaja putem kojih će naplaćivati gotovinske račune i putem kojih će razmjenjivati podatke s Poreznom upravom,
- nabaviti od FINE digitalni certifikat koji se u postupku fiskalizacije računa koristi za elektroničko potpisivanje elemenata računa, te za identifikaciju obveznika postupka fiskalizacije prilikom elektroničke razmjene podataka s Poreznom upravom. Potreban je samo jedan certifikat po poslovnom subjektu, cijena mu je 300,00 kn, izdaje se pod nazivom FISCAL i vrijedi 5 godina;
- nabaviti aplikaciju za elektroničko potpisivanje (softver),
- povezati naplatni uređaj (elektroničku kasu) na Internet putem aplikacije Internet Explorer, a
- radi razmjene podataka s Poreznom upravom.

Temeljem podataka o obveznicima koji su od FINE zatražili izdavanje digitalnog certifikata vodit će se Evidencija obveznika postupka fiskalizacije izdavanja računa koji se naplaćuju u gotovini..

Nadalje, svi obveznici fiskalizacije dužni su:

- Donijeti interni akt kojim popisuju poslovne prostore i njihove oznake u slogu računa,
- Prilagoditi sadržaj računa,
- Postaviti upozoravajuće naljepnice o obvezi izdavanja, uzimanja i zadržavanja računa.

Internim aktom obveznik fiskalizacije određuje pravila sljednosti numeričkih brojeva računa, popisuje poslovne prostore u kojima obavlja djelatnost, odnosno odrenuje koji se skup poslovnih aktivnosti može smatrati poslovnim prostorom, te dodjeljuje oznake poslovnih prostora kao temelj oznake poslovnog prostora u slogu računa. Iza numeričke sljednosti broja računa, dolazi oznaka poslovnog prostora. Poslovni prostor je onaj unutar kojeg se izdaju računi za sasvim odrenenu vrstu usluga, (npr. MP01, S02, OV03, i sl.), Neprekinuti numerički redoslijed svake kalendarske godine kreće od 1 do broja n, po svakom poslovnom prostoru, odnosno po svakom naplatnom uređaju u poslovnom prostoru.

Sadržaj računa

Sadržaj svakog, pa i gotovinskog računa, za sada je propisan odredbama Zakona o PDV-u. Međutim, Zakonom o fiskalizaciji propisani su dodatni elementi koje moraju sadržavati svi gotovinski računi, da bi se mogla obaviti uspješna provedba postupka fiskalizacije, a to su:

1. vrijeme izdavanja računa (sat i minuta),
2. oznaka osobe (operatera) koja je izdala račun – operater,
3. oznaka načina plaćanja računa (novčanice, kartica, ček, ostalo),
4. JIR (jedinstveni identifikator računa),
5. zaštitni kod izdavatelja računa – obveznika postupka fiskalizacije

Vrijeme izdavanja računa može biti označeno kao npr.: Zagreb, 13.01.2013. 15:25:

Oznaka operatera odnosi se na osobu koja je izdala, "autorizirala" i naplatila gotovinski račun i može biti naznačen bilo gdje na računu kao ime i prezime ili operater-1 ili neka druga oznaka za koju se mora znati na koga se odnosi i koja će imati svoju lozinku za pristup računalu-kasi i koja se povezuje s OIB-om te osobe. Iznimno ako se radi o obvezniku fiskalizacije – fizičkoj osobi koja obavlja samostalnu djelatnost tada se oznaka operatera povezuje s OIB-om obveznika fiskalizacije.

Oznaka načina plaćanja također mora biti ispisana na gotovinskom računu kao:

Način plaćanja: gotovina, kartica-naziv i sl.

JIR – Jedinstveni identifikator računa je broj koji računu dodjeljuje Porezna uprava u postupku fiskalizacije računa - razmjene računa tzv. "autorizacije".

Zaštitni kod izdavatelja računa je oznaka digitalnog certifikata dobivenog od FINE.

Broj računa

Zakon propisuje i način označavanja sloga računa. Slog računa se sastoji od 3 (tri) dijela:

1. numerički dio – numerički broj računa koji kreće od broja 1 do broja n (tijekom godine),
2. oznaka poslovnog prostora,
3. oznaka naplatnog uređaja.

Oznaka poslovnog prostora u samom slogu računa mora biti označena na način kako je to utvrđeno u internom aktu o poslovnim prostorima (odluka, pravilnik) obveznika fiskalizacije. Primjerice:

Račun broj: 4 – 1 – 1 (4 / 1 / 1)

gdje je: **4** označava redni broj računa i predstavlja neprekinuti numerički niz od 1 do n;

1 označava poslovni prostor (u skladu s utvrđenjima u internom aktu);

1 označava broj naplatnog uređaja (elektroničke kase).

Prilagodba naplatnih ureñaja i provedba postupka fiskalizacije - izdavanja gotovinskog računa

Elektronički naplatni ureñaju (elektroničke kase) moraju imati:

- programsku podršku – softver za elektroničko potpisivanje računa,
- mogućnost uspostave internetske veze (putem aplikacije Internet Explorer) za elektroničku razmjenu podataka s Poreznom upravom.

Obveznik postupka fiskalizacije dužan je, prije početka izdavanja gotovinskog računa i dostave računa Poreznoj upravi (PU) na fiskalizaciju, dostaviti Poreznoj upravi poruku o poslovnim prostorima u kojima naplaćuje račune u gotovini. U poruci se iskazuje i podatak o radnim danima i radnom vremenu poslovnog prostora. Dostavljena poruka vrijedi do promjene nekih od dostavljenih podataka, te je potrebno dostaviti novu poruku samo ako se mijenjanju već dostavljeni podaci.

Nadalje, obveznik postupka fiskalizacije prilikom izdavanja svakog računa za promet u gotovini (prije ispisa računa) elektronički potpisuje elemente računa te ih putem internetske veze dostavlja Poreznoj upravi. Porezna uprava provjerava jesu li na dostavljenom računu sadržani svi propisani

elementi računa te jesu li potpisani ispravnim digitalnim certifikatom. Ako su kumulativno ispunjeni svi uvjeti, Porezna uprava elementima računa dodaje - određuje JIR – Jedinstveni identifikator računa, te internetskom vezom vraća dostavljeni račun.

Očekuje se da se ova razmjena računa izvršava u nekoliko sekundi, nakon čega se omogućava obvezniku postupka fiskalizacije da ispiše račun na kojem je upisan i JIR, što znači da se ispisuje račun koji je ovjerila ("autorizirala") Porezna uprava.

Propisani su i postupci, koji su životni, kao primjerice prekid internetske veze, kvar uređaja i slično, kada se izdaje račun bez JIR-a, ali je određen rok od 2 dana u kojem je obveznik postupka fiskalizacije dužan dostaviti sve izdane račune bez JIR-a, kako bi im Porezna uprava naknadno dodijelila JIR. Potvrdu o nepostojanju ili prekidu internetske veze izdaje HAKOM (Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije).

U slučaju potpunog prestanka rada naplatnog elektroničkog uređaja dužni su se izdavati računi iz knjige uvezanih računa, koja je ovjerena u poreznoj upravi. Knjiga je propisana i može se kupiti u Narodnim novinama i svako maloprodajno mjesto je mora imati u prostoru.

4. Izdavanje bezgotovinskog računa

Svi obveznici fiskalizacije (koji izdaju račune R-1 i/ili R-2) obvezni su pri izdavanju bezgotovinskih računa dodati podacima računa propisanim Zakonom o PDV-u i dodatne elemente propisane

Zakonom o fiskalizaciji, a to su:

1. vrijeme izdavanja računa (sat i minuta),
2. oznaka osobe (operatera) koja je izdala račun – operater,
3. oznaka načina plaćanja računa (transakcijski račun),

Tu vrijede upute kao i za gotovinske račune:

Vrijeme izdavanja računa može biti označeno kao npr.: Zagreb, 13.01.2013. 15:25:

Oznaka operatera odnosi se na osobu koja je izdala (fakturirala) bezgotovinski račun i može biti naznačen bilo gdje na računu kao ime i prezime ili operater-1 ili neka druga oznaka za koju se mora znati na koga se odnosi.

Oznaka načina plaćanja također mora biti ispisana i na bezgotovinskom računu kao:

Način plaćanja: u korist transakcijskog računa broj:.

Novina je da Zakon propisuje i način označavanja broja računa. **Svaki račun sastoji se od 3 dijela:**

- prvi dio je numerički dio koji se kreće od 1 do broja n u tijeku godine po svakom poslovnom prostoru, odnosno po naplatnom uređaju u poslovnom prostoru,
- drugi dio je oznaka poslovnog prostora,
- treći dio je oznaka naplatnog uređaja.

Važno je za svakog poduzetnika da sagleda dosadašnje fakturiranje, potrebe koje proizlaze iz Zakona o fiskalizaciji, te najjednostavnijim načinom prilagodi se novim zakonskim propisima.

Po našem mišljenju vaši računi koji se izdaju iz jednog ureda u kojem imate 2 uređaja (računala) mogli bi izgledati na sljedeći način :

- 1-01- 1 : tu oznaku bi imali svi izdani računi i odobrenja
- 1-01- 2 : tu oznaku bi imali svi primljeni predujmovi

Napominjemo da se plaćanje pojedinačnog računa općom uplatnicom na žiro račun ne smatra se plaćanjem gotovinom.

Blagajnički maksimum

Od 01. siječnja 2013. godine Zakon ograničava i poslovanje gotovinom što uključuje:

1. **Mogućnost plaćanja gotovim novcem (novčanicama) za nabavu proizvoda i usluga, izmjenu obveznika fiskalizacije do iznosa od 5.000,00 kuna po jednom računu,**
2. **Obveznik fiskalizacije dužan je gotov novac primljen tijekom dana po bilo kojoj osnovi, a iznad visine blagajničkog maksimuma, uplatiti na svoj račun kod poslovne banke istog dana, a najkasnije idućeg radnog dana,**
3. **Blagajnički maksimum određen je za obveznika fiskalizacije kao cjelinu:**
  - za fizičke osobe koje obavljaju samostalnu djelatnost i mikro subjekte do 10.000,00 kn,
  - za male subjekte do 30.000,00 kn;
  - za srednje subjekte do 50.000,00 kn.

Pored gore svega navedenog svaki poduzetnik u svom prostoru mora imati vidljivu oznaku obavijesti o izdavanju računa te obvezi kupca da preuzme i zadrži račun. Naljepnice se mogu kupiti u Narodnim novinama.

Ukoliko imate bilo kakva pitanja kontaktirajte Tajništvo Komore elektronskim putem na adresu fiskalizacija@hkoig.hr , faksom na broj 01/5508-408 ili telefonom 01/5508-402, 01/5508-407

Obavijest izradila:
ovlašteni revizor Jelavić Verica
ASTRA REFIZ d.o.o.

Zagreb, ožujak 2013.